

IX kadencja

KANCELARIA SEJMU

Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

- **KOMISJI SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO
I POLITYKI REGIONALNEJ
(NR 74)
z dnia 24 czerwca 2021 r.**

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej (nr 74)

24 czerwca 2021 r.

Komisja Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej, obradująca pod przewodnictwem posła **Tomasza Ławniczaka (PiS)**, przewodniczącego Komisji, zrealizowała następujący porządek dzienny:

– rozpatrzenie i zaopiniowanie dla Komisji Finansów Publicznych sprawozdania z wykonania budżetu państwa za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2020 r. (druk nr 1234) wraz z analizą Najwyższej Izby Kontroli (druk nr 1273) w zakresie:

1) części budżetowej 34 – Rozwój regionalny:

a) dochody i wydatki,

b) wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych,

c) dotacje celowe;

2) środków europejskich na finansowanie programów zarządzanych lub koordynowanych przez ministra właściwego do spraw rozwoju;

3) części budżetowej 82 – Subwencje ogólne dla jednostek samorządu terytorialnego:

(z wyłączeniem subwencji oświatowej),

– dochody i wydatki;

4) części budżetowej 83 – Rezerwy celowe, w zakresie pozycji 4, 8, 23, 32, 42, 47 i 51;

5) części budżetowej 85 – Budżety wojewodów ogółem, w zakresie działów:

a) 400 – Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę:

– wydatki;

b) 900 – Gospodarka komunalna i ochrona środowiska,

– dochody i wydatki,

– wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych;

c) zadań z zakresu administracji rządowej i innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego odrębnymi ustawami;

6) części budżetowej 86 – Samorządowe Kolegia Odwoławcze,

a) dochody i wydatki,

b) wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych.

W posiedzeniu udział wzięli: **Marek Kalupa** dyrektor Departamentu Budżetu Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej wraz ze współpracownikami, **Dariusz Zielecki** p.o. wicedyrektora Departamentu Administracji Publicznej Najwyższej Izby Kontroli, **Elżbieta Milewska** zastępca dyrektora Departamentu Finansowania Sfery Gospodarczej Ministerstwa Finansów wraz ze współpracownikami oraz **Mirosław Stańczyk** zastępca dyrektora Departamentu Finansów Samorządu Terytorialnego Ministerstwa Finansów, **Dariusz Smarżewski** zastępca dyrektora Departamentu Budżetu Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Agnieszka Jasińska, Jolanta Osiak, Sławomir Jakubczak** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych.

Przewodniczący poseł Tomasz Ławniczak (PiS):

Szanowni państwo, otwieram 74. posiedzenie Komisji Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej. Witam członków Komisji i pozostałych uczestników dzisiejszego posiedzenia. Witam przedstawicieli Ministerstwa Finansów, w szczególności ministra Waldemara Budę sekretarza stanu w Ministerstwie Finansów i Polityki Regionalnej, przedstawicieli Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Najwyższej Izby Kontroli.

Szanowni państwo, stwierdzam kworum. Porządek dzienny dzisiejszego posiedzenia przewiduje rozpatrzenie i zaopiniowanie dla Komisji Finansów Publicznych sprawozdania z wykonania budżetu państwa za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2020 r., druk nr 1234, wraz z analizą Najwyższej Izby Kontroli w zakresie: części budżetowej 34 – Rozwój regionalny (dochody i wydatki, wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych, dotacje celowe), następnie środków europejskich na finansowanie programów zarządzanych lub koordynowanych przez ministra właściwego do spraw rozwoju, części budżetowej 82 – Subwencje ogólne dla jednostek samorządu terytorialnego, części budżetowej 83 – Rezerwy celowe w zakresie pozycji 4, 8, 23, 32, 42, 47 i 51, części budżetowej 85 – Budżety wojewodów ogółem w zakresie działów 400 oraz 900, części budżetowej 86 – Samorządowe Kolegia Odwoławcze.

Proponuję następującą procedurę: przedstawiciel rządu przedstawia określoną część lub dział budżetowy, przedstawiciel Najwyższej Izby Kontroli przedstawia opinię, potem głos zabiera poseł koreferent, a następnie odbywa się dyskusja, którą kończy przyjęcie opinii cząstkowej. Czy ktoś ma uwagi do zaproponowanego przebiegu? Nie ma.

Przechodzimy do punktu pierwszego: część budżetowa 34 – Rozwój regionalny oraz część dotycząca środków europejskich na finansowanie programów zarządzanych lub koordynowanych przez ministra właściwego do spraw rozwoju.

Proszę o zabranie głosu pana ministra Waldemara Budę sekretarza stanu w Ministerstwie Funduszy i Polityki Regionalnej i przedstawienie informacji.

Dyrektor Departamentu Budżetu Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej Marek Kalupa:

Przepraszam, panie przewodniczący, pan minister jeszcze nie dotarł, więc zastanawiam się, czy nie możemy zmienić kolejności?

Przewodniczący poseł Tomasz Ławniczak (PiS):

Proszę uprzejmie, nie ma żadnego problemu. W takim razie, poproszę przedstawiciela Ministerstwa Finansów, część budżetowa 82 – Subwencje ogólne. Proszę uprzejmie.

Zastępca dyrektora Departamentu Finansów Samorządu Terytorialnego Ministerstwa Finansów Mirosław Stańczyk:

Dzień dobry. Panie przewodniczący, szanowni państwo, Mirosław Stańczyk, Departament Finansów Samorządu Terytorialnego w Ministerstwie Finansów. Chciałbym zaprezentować informację dotyczącą wykonania wydatków w części 82.

Przewodniczący poseł Tomasz Ławniczak (PiS):

Przepraszam czy mogę przerwać na chwilę. Pan minister nie będzie obecny, ma inne pilne spotkanie. Poprosił, aby urzędnicy reprezentujący Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej zabrali głos. Potem głos zabierze przedstawiciel NIK oraz Anna Kwiecień jako koreferent, która śpieszy się na następne posiedzenie Komisji. Później oddam głos przedstawicielom Ministerstwa Finansów.

Dyrektor Departamentu Budżetu Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej Marek Kalupa:

Dziękuję. Marek Kalupa, dyrektor Departamentu Budżetu w Ministerstwie Funduszy i Polityki Regionalnej. Jeżeli pan przewodniczący pozwoli, przedstawię w następującej kolejności: najpierw część 34, następnie programy koordynowane przez ministra fun-

duszy i polityki regionalnej. Jednocześnie chcę powiedzieć kilka słów o rezerwie ósmej, ponieważ jest ona ściśle związana z finansowaniem programu.

Zacznę od części 34. Jeśli chodzi o dochody, na rok 2020 zaplanowano je w wysokości nieco ponad 30 100 tys. zł. Zrealizowano w kwocie 45 200 tys. zł, tj. 150% planu. Z dochodami w tej części jest problem, ponieważ w największym zakresie pochodzą one ze zwrotów dotacji z poprzednich lat, stąd bardzo trudno jest przewidzieć na etapie przygotowywania i projektowania budżetu, dlatego jest taka różnica. Było więcej zwrotów z dotacji. Oprócz tego – kary, czynsze za pomieszczenia i tym podobne sprawy w ramach dochodów części 34.

Wydatki w części 34 zaplanowano na rok 2020 w wysokości nieco ponad 19 500 000 tys. zł. W ciągu roku uległy zwiększeniu do kwoty 31 833 000 tys. zł, czyli o 62%. To oczywiście wynikało z uruchamiania środków z rezerwy na współfinansowanie programów, a także z rezerwy ogólnej. Ostatecznie poniesiono wydatki w roku 2020 na kwotę 30 023 000 tys. zł, tym samym zrealizowano plan w 94%. Z tego w ramach budżetu państwa wydatkowano 2 032 000 tys. zł i to jest realizacja w 93%, natomiast z budżetu środków europejskich, który stanowi większość części 34, wydatkowano 27 991 000 tys. zł i to stanowi 94% wykonania planu. Pod koniec roku w ramach środków niewygasających ujęto około 11 000 tys. zł, które wydaturujemy w roku bieżącym do końca listopada. Wydatki, które realizowaliśmy w roku 2020 były wyższe od wydatków w roku 2019 o ponad 3 500 000 tys. zł, czyli około 13%. Wydatki realizowane w roku 2020 były przeznaczane na grupy zagadnień: 16 regionalnych programów operacyjnych – wydatkowano aż 23 613 000 tys. zł. To jest zawsze największa pozycja w budżecie, w części 34, ponieważ my zasilamy programy regionalne. Następnie Program Operacyjny Inteligentny Rozwój – wydaliśmy 4 340 000 tys. zł, wsparcie Programu Polska Wschodnia – ogółem 956 000 tys. zł, Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój – wydatkowano 633 000 tys. zł. Na funkcjonowanie ministerstwa i koszty projektu pomocy technicznej wydatkowano ogółem 222 000 tys. zł.

Przejdę teraz do punktu dotyczącego wynagrodzeń w ramach części 34. W 2020 r. ponieśliśmy wydatki na wynagrodzenia w kwocie 134 400 tys. zł. Wydatki stanowiły nieco ponad 91,5% realizacji planów w tym zakresie. W projektach pomocy technicznej unijnej, tudzież EFTA, wydatkowaliśmy 114 000 tys. zł, natomiast czyste koszty funkcjonowania ministerstwa poza programami to było jeszcze dodatkowo 20 400 tys. zł. To też jest specyfiką naszego resortu, że tutaj w znacznej mierze płace są pokrywane w ramach projektów pomocy technicznej, które są refundowane w 85% przez Komisję Europejską, tj. 114 000 tys. zł. W porównaniu do roku 2019 wydatki na wynagrodzenia wzrosły tylko o 0,4%, mimo że waloryzacja dla pracowników sfery budżetowej wyniosła 6%. Przyglądając się przeciętnemu zatrudnieniu, miesięczne wynagrodzenie na etat w roku 2020 w części 34 wyniosło 9149 zł i było niższe, w przeliczeniu na etat, niż w roku poprzednim. W 2019 r. było 9259 tys. zł, zatem nastąpił spadek o 1,2%.

Przejdę teraz do omówienia dotacji celowych. Generalnie na początku 2020 r. nie przewidywaliśmy dotacji celowych w części 34, ale w trakcie roku plan dotacji został zwiększony o kwotę 33 800 tys. zł. To były środki uruchamiane z rezerw celowych i rezerwy ogólnej i przeznaczone w dwie części na pomoc finansową dla kół gospodyń wiejskich – 32 900 tys. zł. W znacznie mniejszym zakresie były to projekty współpracy rozwojowej z regionami ukraińskimi i rozwoju polsko-ukraińskiej współpracy gospodarczej – 900 tys. zł. Wykonanie tych dotacji było na poziomie 33 700 tys. zł, co stanowi prawie 100% zaplanowanych środków. To wszystko na temat części 34.

Teraz przejdę do omówienia programów koordynowanych przez nasz resort. Zacznę od dochodów. Dochody związane z realizacją tych programów w 2020 r. planowano w wysokości 53 411 000 tys. zł. Udało się zrealizować w wyższej kwocie 59 333 000 tys. zł, czyli w 111%. Do końca 2020 r., czyli od początku bieżącej perspektywy do końca 2020 r. wpłynęły zaliczki z Komisji Europejskiej dla krajowych i regionalnych programów operacyjnych w wysokości 7 457 000 tys. euro, natomiast refundacje od początku perspektywy do końca 2020 r. wyniosły 37 890 000 tys. euro, a w samym 2020 r. było 12 774 000 tys. euro. Łącznie refundacja i zaliczki od początku perspektywy do końca ubiegłego roku wyniosły 45 276 000 tys. euro, co stanowi około 59% alokacji tej perspektywy.

Jeszcze powiem słowo o wydatkach na programy UE i EFTA, w tym także o rezerwie celowej 8. na współfinansowanie. Na rok 2020 zaplanowano wydatki na programy zarządzane lub koordynowane przez ministra na kwotę w wysokości 73 073 000 tys. zł, z tego w częściach budżetowych dysponentów, ministrów, wojewodów przewidziano 45 843 000 tys. zł, w rezerwach celowych, w tym rezerwie 8., 27 230 000 tys. zł, a bezpośrednio w rezerwie 8. – 2 201 000 tys. zł. Wiadomo, że każdego roku te rezerwy są wysokie, w szczególności jeśli chodzi o rezerwę budżetu środków europejskich, ale dzięki temu mamy sporą elastyczność w gospodarowaniu środkami pomiędzy programami, co jest niestety rzeczą absolutnie nieodzowną, żeby one mogły posuwać się do przodu. Na koniec roku, w związku z uruchomieniem rezerw celowych, w tym kwoty 1 174 000 tys. zł z rezerwy celowej 8., wydatki ujęte w częściach dysponentów wzrosły do kwoty 65 522 000 tys. zł, czyli o 43%, względem pierwotnie planowanej. Ostatecznie w 2020 r. zrealizowano wydatki w kwocie 62 619 000 tys. zł, czyli 96% ustalonego planu. Wydatki w roku 2020 na programy były wyższe o 8 157 000 tys. zł, tj. około 15% więcej w porównaniu do roku 2019, co świadczy, że w roku 2020 była najwyższa realizacja programów operacyjnych pomimo problemów z COVID-19.

Może jeszcze powiem kilka słów na temat poziomu kontraktacji w programach perspektywy, chociaż to nie dotyczy bezpośrednio meritum prac Komisji. Na koniec 2020 r. kontraktacja wyniosła 514 189 000 tys. zł w programach, w tym samo dofinansowanie europejskie to 312 747 000 tys. zł. Na koniec 2020 r. kontraktacja sięgnęła ponad 91,5% alokacji. W samym 2020 r. kontraktacja wyniosła 66 949 000 tys. zł, w tym w zakresie dofinansowania unijnego było 40 729 000 tys. zł.

Kończąc, chcę dodać, że kontrola NIK pozytywnie oceniła realizację budżetu w części 34 i nie sformułowała żadnych wniosków ani zastrzeżeń do tego tematu. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Tomasz Ławniczak (PiS):

Bardzo dziękuję. Poproszę przedstawiciela Najwyższej Izby Kontroli o zreferowanie tej części.

Po. wicedyrektora Departamentu Administracji Publicznej Najwyższej Izby Kontroli Dariusz Zielecki:

Dziękuję, panie przewodniczący. Dariusz Zielecki, pełniący obowiązki wicedyrektora Departamentu Administracji Publicznej NIK. Jak powiedział pan dyrektor, ocena Najwyższej Izby Kontroli wykonania budżetu państwa w części 34 była pozytywna. W wyniku kontroli prawie 18% wydatków budżetu państwa i 19% wydatków środków europejskich, stwierdziliśmy, że zostały one poniesione z zachowaniem zasad gospodarowania środkami publicznymi. Jeżeli chodzi o dochody budżetowe, mają one przypadkowy charakter, ponieważ to są głównie wpływy z tytułu odsetek od dotacji oraz płatności wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub wykorzystanych z naruszeniem procedur oraz zwroty niewykorzystanych dotacji oraz płatności, dlatego trudno je planować. W tym roku stosunkowo trafnie zaplanowano ponad 30 000 tys. zł, zrealizowano 45 000 tys. zł w tej części. Jeżeli chodzi o wydatki, warto zwrócić uwagę, że zostały zrealizowane w wysokości 90%. To jest niskie wykonanie, ale tutaj główną przyczyną niepełnego wykorzystania środków były problemy z realizacją projektów, związane z zagrożeniem epidemicznym wywołanym COVID-19. To oczywiście powodowało zawieszanie działalności projektowej wnioskodawców, odstępowanie od składania wniosków. Dlatego wydatki nie były najwyższe.

Naszą kontrolą objęliśmy również działania zarządcze i koordynujące ministra w ramach realizacji perspektywy finansowej 2014–2020. Również pozytywnie to oceniamy. Wykorzystano dostępne środki na zaplanowanym poziomie, a osiągnięty poziom kontraktacji i certyfikacji pozwolił na uniknięcie automatycznego anulowania zobowiązań, czyli tzw. zasada N+3. Zarówno na koniec 2020 r., jak i w 2021 r. nie ma ryzyka utraty środków, czyli certyfikowano środki z pewnym naddatkiem. Warto wspomnieć, że kontraktacja wzrosła o 8,5 pkt proc. w porównaniu do roku ubiegłego, a certyfikacja wzrosła o 15,6 pkt proc. Został także zrealizowany plan certyfikacji ustalonej przez Radę Ministrów. Minister sprawował właściwy nadzór nad wydatkowaniem środków w załącznikach 15 i 16 ustawy budżetowej, alokowano środki z rezerwy celowej pomiędzy poszczególne programy operacyjne, a wnioski dysponentów części budżetowej, uruchomienie środków z rezerw były rzetelnie analizowane. Przypominam, że minister peł-

nił rolę pośredniczącą między wnioskodawcami a ministrem finansów, który uruchamia środki z rezerwy, natomiast minister sprawdza, czy one są prawidłowo złożone. Badanie próby takich wniosków wykazało, że było to robione zgodnie z przepisami. Ponieważ ocena jest pozytywna, myślę, że nie ma sensu przedstawiać dalszych szczegółów. Jak zauważył pan dyrektor, nie formułowaliśmy w tym roku żadnych wniosków pokontrolnych. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Tomasz Ławniczak (PiS):

Dziękuję. Proszę o zabranie głosu posła koreferenta, panią poseł Annę Kwiecień.

Posel Anna Kwiecień (PiS):

Dziękuję, panie przewodniczący. Szanowni państwo, analizując wykonanie budżetu państwa i budżetu środków europejskich w części 34 – Rozwój regionalny, trudno nie odnieść się do kwestii związanej z faktem, że rok 2020 był zdominowany przez pandemię. W związku z tym, to determinowało bardzo mocno wydatkowanie środków. Aczkolwiek, gdy włączyłam się w materiały, trzeba wprost powiedzieć, że z wielkim uznaniem dysponenci gospodarowali tymi środkami i mimo tak trudnej sytuacji, wydatkowanie było bardzo wysokie. Powiedziano, że było tylko na poziomie 90%, ale biorąc pod uwagę obostrzenia i sytuację pandemiczną na tle innych państw, uważam, że wykonanie było imponujące w niektórych obszarach.

Szanowni państwo, odniosę się i będę operowała nie liczbami, ale procentami, bo myślę, że to najlepiej oddaje, w jaki sposób był realizowany budżet państwa części 34 – Rozwój regionalny. Regionalne programy operacyjne, jak wiemy, to jest największa pula środków finansowych. W roku 2020 plan został wykonany na poziomie 93,8%. Biorąc pod uwagę, że w ramach tego programu realizowane są zarówno inwestycje, jak i różnego rodzaju projekty związane z masowymi imprezami, wyjazdami służbowymi, konferencjami, szkoleniami, stażami zagranicznymi – wszystko w tym okresie zostało bardzo mocno zahamowane – uważam, że wykonanie mimo wszystko było na wysokim poziomie. Przypominam, że za wykonanie tych środków odpowiadają samorzady województw. Chylę czoła przed pracą samorządów w tym zakresie.

Kolejny projekt i kolejne środki finansowe były wydatkowane w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój. Wydatki zrealizowano na poziomie 95,5% planu. COVID-19 w pewnym sensie opóźnił podpisywanie umów o dofinansowanie projektów, przekazywanie transz dotacji, wydatkowanie przez beneficjentów. Wszystko, co działo się w tym okresie, zdeterminowało to, że procenty są nieco niższe, ale mimo wszystko trzeba podejść z dużym uznaniem do beneficjentów, że dane są przeważnie powyżej 90%. Program Operacyjny Polska Wschodnia – realizacja była na poziomie 98,3% planu. Kolejny projekt, Program Operacyjny Inteligentny Rozwój – zrealizowano 98% planu.

Szanowni państwo, analizując te dane, wydaje się mi, że należy podejść z ogromnym uznaniem do wszystkich, którzy przyczynili się do takiego, a nie innego wydatkowania. Natomiast to, że w niektórych obszarach było ono niższe, wynika tylko i wyłącznie z sytuacji pandemicznej. Warto też podkreślić, że jeśli chodzi o pomoc finansową dla kół gospodyń wiejskich, wydatki były o 10% wyższe niż w roku 2019. Po wypowiedzi przedstawiciela NIK trudno jeszcze coś dodać, w związku z tym proszę Wysoką Komisję o pozytywne zaopiniowanie informacji z wykonania budżetu państwa i budżetu środków europejskich w części 34 – Rozwój regionalny. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Tomasz Ławniczak (PiS):

Dziękuję. Szanowni państwo, otwieram dyskusję. Czy ktoś z państwa posłów chciałby zabrać głos? Nie słyszę. Czy ktoś z gości? Również nie słyszę. W związku z tym, zamykam dyskusję. Jeżeli nie usłyszę sprzeciwu, stwierdzę, że Komisja przyjęła pozytywną opinię cząstkową w zakresie przedstawionym przez referentów i koreferentów. Czy jest jakiś sprzeciw? Nie słyszę. Stwierdzam, że Komisja przyjęła pozytywną opinię.

Część budżetowa 82 – Subwencje ogólne dla jednostek samorządu terytorialnego, z wyłączeniem części oświatowej. Proszę o zabranie głosu przedstawiciela Ministerstwa Finansów. Proszę bardzo.

Zastępca dyrektora w MF Mirosław Stańczyk:

Mirosław Stańczyk, Ministerstwo Finansów. Panie przewodniczący, szanowni państwo, w części 82 budżetu państwa są ujęte subwencje na łączną kwotę 67 029 415 tys. zł, przy czym zasadniczą część z tej kwoty stanowi subwencja oświatowa, która była omawiana odrębnie. Pozostałe wydatki w tej części stanowią 16 872 840 tys. zł. Chciałbym zauważyć, że oprócz wydatków na poszczególne części subwencji ogólnej w ramach części 82 zostały również przewidziane środki na uzupełnienie dochodów jednostek samorządu terytorialnego w postaci rezerw subwencji w wysokości 637 999 tys. zł. Dodatkowo w trakcie roku budżetowego powstała rezerwa subwencji ogólnej w wysokości 379 134 tys. zł, która pochodziła z nierozdysponowanych środków części równoważącej subwencję ogólną dla gmin oraz ze środków, które zostały zwrócone przez jednostki samorządu terytorialnego w następstwie błędów popełnionych w sprawozdaniach budżetowych służących do wyliczenia subwencji.

Przejdę teraz do omówienia poszczególnych części subwencji ogólnej. Dla gmin została przyznana część wyrównawcza w wysokości 8 939 883 tys. zł i była to kwota wyższa o prawie 10% od kwoty subwencji przekazanej do samorządów w 2019 r. Tą część subwencji otrzymało 2117 gmin oraz 20 miast na prawach powiatu. Drugim rodzajem subwencji przyznanych gminom była część równoważąca, która pochodziła z wpłat od jednostek samorządu terytorialnego o ponad przeciętnych dochodach. Była ona rozdzielana według kryteriów określonych w ustawie. Po dokonaniu tego podziału okazało się, że pozostała nierozdysponowana część, o której wcześniej mówiłem, w wysokości 379 000 tys. zł. Natomiast pomiędzy gminy została podzielona kwota 448 202 tys. zł. Została ona przekazana gminom w ustawowych terminach, podobnie jak część wyrównawcza, o której mówiłem wcześniej – część wyrównawcza była przekazywana w terminie do 15 dnia danego miesiąca, a część równoważąca w terminie do 25 dnia każdego miesiąca. W przypadku gmin występuje jeszcze część rekompensująca subwencję ogólną. To jest stosunkowo niewielka kwota i przeznaczona dla gmin, w których występują specjalne strefy ekonomiczne. Działają tam przedsiębiorcy, którzy są zwolnieni z podatku od nieruchomości. W ubiegłym roku ta część została przyznana trzem jednostkom w wysokości 11 190 tys. zł. Powiaty otrzymały część wyrównawczą subwencji ogólnej w wysokości 2 719 230 tys. zł i była to kwota wyższa o ponad 16% od kwoty subwencji wyrównawczej przekazanej w 2019 r. Część wyrównawczą otrzymało 315 powiatów. Powiaty, podobnie jak gminy, otrzymują część równoważącą subwencji ogólnej, której źródłem są wpłaty z powiatów o ponad przeciętnych dochodach. W przypadku powiatów kwota części wyrównawczej wynosiła 1 565 639 tys. zł i była wyższa o ponad 13% od kwoty subwencji wyrównawczej przekazanej na 2019 r. Część równoważącą otrzymało 379 powiatów.

Subwencja ogólna dla województw składa się z części wyrównawczej i regionalnej. Część wyrównawcza wynosiła 1 576 055 tys. zł i była wyższa o ponad 13% od kwoty przekazanej w 2019 r. Tę część otrzymało 14 województw. Wszystkie kwoty subwencji również zostały przekazane w terminach wynikających z ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego. Część regionalna, czyli pochodząca z wpłat województw o ponad przeciętnych dochodach, wyniosła 592 597 tys. zł i była wyższa o 16,3% od kwoty wykonanej w 2019 r. Część regionalną otrzymało 15 województw.

Teraz chcę przejść do omówienia rezerw, które funkcjonowały w ramach części 82 budżetu państwa. Były dwie rezerwy. Jedna została zaplanowana i przekazana województwom na uzupełnienie ich dochodów w wysokości 302 000 tys. zł, natomiast druga kwota w wysokości 335 999 tys. zł, tzw. rezerwa drogowa, była przeznaczona zarówno dla powiatów, jak i województw na inwestycje i remonty. Z tej rezerwy środki otrzymało również miasto Świnoujście na dofinansowanie przeprawy promowej. W trakcie roku budżetowego została utworzona dodatkowa rezerwa w wysokości 379 000 tys. zł i została ona podzielona na podstawie kryteriów ustalonych w porozumieniu ze stroną samorządową Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego. Środki tej rezerwy zostały w całości przeznaczone na finansowanie zadań samorządu i przekazane w ustawowych terminach. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Tomasz Ławniczak (PiS):

Bardzo dziękuję. Poproszę teraz przedstawiciela Najwyższej Izby Kontroli.

P.o. wicedyrektora w NIK Dariusz Zielecki:

Dziękuję, panie przewodniczący. Najwyższa Izba Kontroli oceniła, że minister wykonując budżet państwa w części 82 – Subwencje ogólne, rzetelnie i zgodnie z przepisami dokonał wyliczeń poszczególnych części subwencji ogólnej należnym jednostkom samorządu terytorialnego oraz wysokości wpłat do budżetu państwa. Prawdłowo przekazał środki poszczególnych części subwencji ogólnej oraz, poza jednym przypadkiem, prawidłowo rozdysponował rezerwy subwencji ogólnej do jednostek samorządu terytorialnego. NIK pozytywnie zaopiniowała prawidłowość sporządzania rocznych sprawozdań dysponenta. Jednak jedna nieprawidłowość spowodowała, że ocena wykonania budżetu w części 82 została obniżona do opisowej. Nieprawidłowość polegała na rozdysponowaniu ponad 69 000 tys. zł z rezerwy tworzonej w trakcie roku ze zwróconych nienależnych kwot subwencji, z uwzględnieniem kryterium nieprzewidzianego w ustawie o dochodach jednostek samorządu terytorialnego. Co prawda, przy rozdziale stosowano ustawowe kryterium wysokości wydatków na pomoc społeczną, ale dodatkowo przyznanie środków uzależniono także od tego, czy jednostka utraciła środki zgromadzone na rachunku bankowym wskutek wszczęcia przymusowej restrukturyzacji banku PBS w Sanoku. Zdaniem NIK, tym samym zawężono krąg jednostek uprawnionych do otrzymania środków. Chciałbym podkreślić, że NIK nie kwestionowała potrzeby udzielenia jednostkom, które utraciły na restrukturyzacji banku, wsparcia finansowego, lecz nie może ono pochodzić z podziału środków na podstawie niedozwolonego kryterium.

Jeżeli chodzi o dochody budżetowe, głównie były to wpłaty na część równoważącą regionalną oraz zwrot nienależnych kwot na część oświatową. Dochody zrealizowano w kwocie prawie 3 000 000 tys. zł, tj. 102% kwoty planowanej oraz, co warto podkreślić, 11% więcej niż w roku ubiegłym. Warto również podkreślić, że zaległości, w porównaniu do roku poprzedniego, zmniejszyły się czterokrotnie – z 2 400 tys. zł do 813 tys. zł. Zmniejszenie kwoty wynikało ze skutecznego egzekwowania nienależnie pobranej części oświatowej subwencji.

Jeżeli chodzi o wydatki, wyniosły one ponad 67 000 000 tys. zł, co stanowiło prawie 100% planu oraz 108,5% wydatków ubiegłorocznych. W trakcie roku plan został zwiększony o 332 000 tys. zł na dofinansowanie liczby zadań szkolnych, pozaszkolnych oraz zakupu sprzętu, oprogramowana itd., głównie na zadania finansowane częścią oświatową subwencji, która nie jest przedmiotem obrad Wysokiej Komisji.

Podsumowując, ocena została obniżona z powodu rozdysponowania tej części rezerwy na podstawie niedozwolonego kryterium. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Tomasz Ławniczak (PiS):

Dziękuję uprzejmie. Pozwolę sobie zabrać głos jako koreferent. Subwencja ogólna dla jednostek samorządu terytorialnego składa się z części wyrównawczej dla gmin, powiatów i województw oraz części oświatowej, której nie rozpatrujemy w tym momencie, następnie z części wyrównawczej dla gmin i powiatów oraz części regionalnej dla województw. Jest jeszcze część rekompensująca, ale bardzo drobna, którą pominę w swoich uwagach.

Wszystkie części po stronie wydatków, po naniesionych zmianach w trakcie roku, zostały wykonane w 100%. Nadmienię, że w znacznej mierze mówili już o tym moi poprzednicy. Część wyrównawcza subwencji ogólnej dla gmin składa się z kwoty podstawowej i uzupełniającej na rachunki 2177 gmin oraz 20 miast na prawach powiatu. Z części wyrównawczej subwencji ogólnej została przekazana kwota 8 939 883 tys. zł, tj. 100% planowanych wydatków w tym okresie, co stanowi wzrost o 9,9% wobec wykonania tej części subwencji ogólnej w roku 2019. Część wyrównawcza dla gmin została rozdzielona, zgodnie z art. 21a ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, między gminy miejskie, gminy miejsko-wiejskie i gminy wiejskie. Kwota 44 202 tys. zł została podzielona w 12 ratach pomiędzy 1480 gmin i 50 miast na prawach powiatu. Wykonanie było minimalnie niższe o 1,3% niż w 2019 r. Część wyrównawcza subwencji ogólnej dla powiatów również składa się z części podstawowej i uzupełniającej. W ramach tej części

na rachunki 315 powiatów przekazano w 12 ratach kwotę 2 719 230 tys. zł, co stanowi wzrost o 16,1% wobec 2019 r.

Wreszcie część równoważąca dla powiatów wyniosła 1 565 639 tys. zł. Kwota ta w 12 ratach została przekazana na konta 379 powiatów i wykonanie było wyższe o 13,1% od wydatków w roku 2019. Następnie część wyrównawcza dla województw, która również składa się z kwoty podstawowej i uzupełniającej – w 2020 r. z tego tytułu w części wyrównawczej subwencji ogólnej na konta 14 województw przelano 1 576 055 tys. zł i był to wzrost o 13,2%. Część regionalna subwencji ogólnej dla województw opiewała na kwotę 592 597 tys. zł, którą w 12 ratach przelano na rachunki 15 województw, co było wzrostem o 16,3% wobec roku 2019.

Szanowni państwo, Najwyższa Izba Kontroli oceniła całość pozytywnie z uwagą odnoszącą się do gmin Podkarpacia, jeśli dobrze pamiętam, bo tam chodziło o ekstrema sytuację, w której znalazło się ponad 30 samorządów województwa podkarpackiego w wyniku restrukturyzacji, a dokładnie upadłości banków, w których były trzymane środki. Dlatego wnioskuję, aby szanowna Komisja przedstawiła Komisji Finansów Publicznych pozytywną opinię z wykonania budżetu w części 82.

Szanowni państwo, otwieram dyskusję. Czy ktoś chce zabrać głos? Nie słyszę. Zamykam dyskusję. Jeżeli nie usłyszę sprzeciwu, uznaję, że Komisja przyjęła pozytywną opinię. Czy jest jakiś sprzeciw? Nie słyszę. Zatem stwierdzam, że Komisji przyjęła pozytywną opinię.

Przechodzimy do następnej części budżetu 83 – Rezerwy celowe. Proszę o zabranie głosu przedstawiciela Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej i przedstawienie rezerwy nr 8. Przepraszam, to już było omówione. Zatem proszę o zabranie głosu przedstawiciela Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji i przedstawienie rezerw nr 4, 23, 47 i 51.

Zastępca dyrektora Departamentu Budżetu Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji Dariusz Smarżewski:

Dariusz Smarżewski, zastępca dyrektora Departamentu Budżetu Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji. Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, odniosę się do trzech rezerw pozostających w gestii ministra spraw wewnętrznych i administracji, tj. pozycji 4, 23 i 51. W rezerwie ujętej w pozycji 4, pod nazwą Przeciwdziałanie i usuwanie skutków klęsk żywiołowych, przeznaczono 40 000 tys. zł na dofinansowanie zakupu pojazdów ratowniczych dla jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej. Rezerwę zaplanowano w wysokości 1 320 000 tys. zł w związku z zapotrzebowaniem zgłoszonym przez ministra spraw wewnętrznych i administracji oraz ministra rolnictwa i rozwoju wsi. Środki w wysokości 56 000 tys. zł zostały zablokowane decyzją ministra finansów, funduszy i polityki regionalnej i przeznaczone na utworzenie rezerwy celowej nr 75 na wpłatę do Funduszu Przeciwdziałania COVID-19. Plan rezerwy po zmianie wyniósł 1 264 000 tys. zł, z czego rozdysponowano kwotę 1 245 000 tys. zł, tj. 98,5% planu. Środki te były przeznaczone głównie na sfinansowanie zadań związanych ze zwalczaniem zakażenia, zapobieganiem rozprzestrzenianiu się wirusa oraz profilaktyką, a także zwalczaniem skutków choroby zakaźnej wywołanej wirusem Sars-CoV-2. Na ten cel przeznaczono 784 000 tys. zł. Środki te przekazano głównie do części, w których dysponentami są minister zdrowia, minister spraw wewnętrznych i administracji oraz wojewodowie, między innymi na instalację tlenu w poszczególnych województwach, dokończenie realizacji inwestycji pod nazwą: „Budowa bloku operacyjnego wraz z oddziałami szpitalnymi oraz połączenie go z łącznikiem” w ZOZ MSWiA w Kielcach w celu umożliwienia pilnego przyjęcia pacjentów chorych na COVID-19. Także przeznaczono środki na zwiększenie dotacji celowej dla Agencji Rezerw Materiałowych na tworzenie, odtwarzanie oraz utrzymanie rezerw strategicznych w związku z Sars-CoV-2. Następnie zwiększono dotacje celowe dla Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, na realizację zadań przez agencję, tj. na pomoc gospodarstwom rolnym, w których wystąpiły szkody w uprawach związanych z wystąpieniem suszy, huraganu, deszczu oraz przymrozków wiosennych w 2019 r. Na ten cel przeznaczono 70 000 tys. zł. Środki przeznaczono też na zakup samochodów ratowniczo-gaśniczych do działań związanych z usuwaniem skutków klęsk żywiołowych dla jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej włączonych do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego.

Środki wykorzystano w kwocie zapisanej w rezerwie w wysokości 40 000 tys. zł. Także przeznaczano środki na usuwanie skutków klęsk żywiołowych w infrastrukturze komunalnej jednostek samorządu terytorialnego, między innymi w zakresie odbudowy i przebudowy dróg gminnych i powiatowych oraz mostów w ciągach dróg gminnych i powiatowych. Przeznaczono także 24 000 tys. zł na sfinansowanie zasiłków celowych dla osób i rodzin poszkodowanych w wyniku zdarzeń noszących znamiona klęski żywiołowej, głównie ulewnych deszczy, nawałnic, huraganów, gradobicia. Prawie 22 000 tys. zł przeznaczono na zadania realizowane w ramach usuwania skutków ruchów osuwiskowych ziemi lub przeciwdziałania tym zdarzeniom, między innymi na prace stabilizujące teren. Przeznaczono 14 000 tys. zł na krajowe współfinansowanie zadań związanych z realizacją przez Państwowe Gospodarstwo Rolne Wody Polskie projektu ochrony przeciwpowodziowej w dorzeczu Odry. Kolejne 2 000 tys. zł przeznaczono na pokrycie kosztów poniesionych podczas prowadzenia akcji przeciwpowodziowej, jaka miała miejsce w związku z intensywnymi opadami w czerwcu 2020 r., dla jednostek na terenie województwa małopolskiego. Ponadto środki w kwocie ponad 20 000 tys. zł przeznaczone zgodnie z opinią finansów publicznych na zadania realizowane przez Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej w ramach projektu ochrony przeciwpowodziowej w dorzeczu Odry i Wisły w 2020 r. Ostatecznie na wyżej wymieniony cel rozdysponowano prawie 15 000 tys. zł. Pozostałość rezerwy wynosiła ponad 18 000 tys. zł.

Przechodząc do kolejnej rezerwy, czyli pozycji 23 – Środki na realizację Oświęcimskiego Strategicznego Programu Rządowego, etap 2016–2020, rezerwę zaplanowano w wysokości ponad 10 000 tys. zł w związku z zapotrzebowaniem zgłoszonym przez ministra spraw wewnętrznych i administracji. Środki w kwocie 918 tys. zł zostały zablokowane decyzją ministra finansów, funduszy i polityki regionalnej z przeznaczeniem na wpłatę do Funduszu Przeciwdziałania COVID-19. Plan rezerwy po tej zmianie wyniósł prawie 10 000 tys. zł. W ramach wyżej wymienionej kwoty, środki w wysokości 9 631 tys. zł przeznaczono na wydatki majątkowe, natomiast 115 tys. zł na dotacje i subwencje. Środki zostały rozdysponowane stosownie do wniosku ministra spraw wewnętrznych i administracji oraz przekazane do części budżetowej pozostającej do dyspozycji wojewody małopolskiego. Zostały one skierowane na przebudowę ulicy 1000-lecia w Oświęcimiu, budowę ścieżki rowerowej związanej z miejscami pamięci Auschwitz-Birkenau, budowę drogi dojazdowej w Brzezince, kolejną przebudowę ulicy Wierzbowej w Brzezince, a także przebudowę ulicy Zaborskiej w Oświęcimiu oraz budowę drogi odbarczającej, usytuowanej na przedpolu Państwowego Muzeum Auschwitz-Birkenau, ponadto opracowanie planu zagospodarowania przestrzennego gminy Oświęcim w zakresie sołectw Brzezinka, Harmężę i Pławy. Kolejną, ostatnią pozycją było przekierowanie środków na utrzymanie terenów Skarbu Państwa.

Trzecia rezerwa pozostająca w gestii ministra spraw wewnętrznych i administracji to jest zwrot części wydatków wykonywanych w ramach funduszu sołectkiego w 2019 r. Rezerwę zaplanowano w wysokości 142 000 tys. zł na podstawie art. 12 ustawy o funduszu sołectkim oraz w związku z zapotrzebowaniem zgłoszonym przez ministra spraw wewnętrznych i administracji. Środki w kwocie 12 100 tys. zł zostały zablokowane w celu przeznaczenia ich na utworzenie tej rezerwy celowej w pozycji 75 na wpłatę do Funduszu Przeciwdziałania COVID-19. Plan po zmianie wyniósł 130 000 tys. zł. Środki te przeznaczono na realizację przedsięwzięć, które są zadaniami własnymi gmin, służą poprawie warunków życia mieszkańców i są zgodne ze strategią rozwoju gmin. Częściowy wzrost budżetu państwa wydatków poniesionych w ramach funduszu został dokonany w trybie wynikającym z rozporządzenia w sprawie wzorów informacji przekazywanych przez wójta, burmistrza, prezydenta i wojewodę, trybu zwrotu części wydatków gmin wykonywanych w ramach funduszu sołectkiego oraz wzoru wniosku o ten zwrot.

Odniosłem się do trzech rezerw pozostających w gestii ministra spraw wewnętrznych i administracji.

Przewodniczący poseł Tomasz Ławniczak (PiS):

Dziękuję bardzo. Pomyliłem się, bo pozycja 47 podlega kompetencjom Ministerstwa Finansów, więc zostaną naniesione uwagi w protokole. Teraz proszę o zabranie głosu

przedstawiciela Ministerstwa Finansów w odniesieniu do trzech rezerw, czyli 32, 42 oraz 47. Proszę bardzo.

Zastępca dyrektora Departamentu Finansowania Sfery Gospodarczej Ministerstwa Finansów Elżbieta Milewska:

Elżbieta Milewska, zastępca dyrektora Departamentu Finansowania Sfery Gospodarczej. Wysoka Komisjo, szanowni państwo, jeżeli chodzi o pozycję 32 – Zwrot gminom utraconych dochodów w związku ze zwolnieniem podatku od nieruchomości w parkach narodowych i rezerwach przyrody oraz w związku ze zwolnieniem z podatków: rolnego, od nieruchomości, leśnego, przedsiębiorców o statucie centrum badawczo-rozwojowego, a także na zwrot gminom utraconych dochodów z podatku od nieruchomości w specjalnych strefach ekonomicznych w postaci części rekompensującej subwencję ogólną, rezerwa została zaplanowana w wysokości 20 000 tys. zł. Środki w wysokości 2 715 tys. zł zostały zablokowane i przekazane do Funduszu Przeciwdziałania COVID-19, natomiast z kwoty 17 285 tys. zł zostały rozdysponowane środki w wysokości 11 190 tys. zł na część rekompensującą subwencję ogólną dla gmin na 2020 r. Kwota 4 742 tys. zł została przeznaczona na zwolnienie z podatku od nieruchomości w parkach narodowych i rezerwach przyrody za 2019 r., natomiast kwota 1 352 tys. zł została przeznaczona na zwrot utraconych przez gminy dochodów z tytułu zwolnienia z podatku od nieruchomości przedsiębiorców o statucie centrum badawczo-rozwojowego.

Jeżeli chodzi o rezerwę w zakresie pozycji 42 – Środki dla samorządowych kolegiów odwoławczych, została ona zaplanowana w wysokości 2 000 tys. zł i wykorzystana w pełnej wysokości. Środki przekazano do 31 samorządowych kolegiów odwoławczych z przeznaczeniem na zakup materiałów biurowych, usługi pocztowe, wynagrodzenia bezosobowe lub osobowe.

Kwota rezerwy w pozycji 47 została zaplanowana na uzupełnienie dotacji dla jednostek samorządu terytorialnego z przeznaczeniem zadań wynikających z ustawy – Prawo o aktach stanu cywilnego, ustawy o ewidencji ludności oraz ustawy o dowodach osobistych, w tym związanych z odmiejscowieniem niektórych czynności, a także na inne zadania, których koszt realizacji kalkulowany jest w ujednolicony sposób. Rezerwę zaplanowano w wysokości 178 182 tys. zł. Środki w wysokości 115 652 tys. zł zostały zablokowane i przekazane na wpłatę do Funduszu Przeciwdziałania COVID-19, natomiast 62 530 tys. zł zostało rozdysponowane między innymi na uzupełnienie dotacji dla jednostek samorządu terytorialnego na zadania zlecone z zakresu administracji rządowej dotyczące gospodarki nieruchomościami Skarbu Państwa – kwota 44 171 tys. zł, natomiast 18 356 tys. zł zostało przeznaczone na sfinansowanie wydatków związanych z uzupełnieniem dotacji dla jednostek samorządu terytorialnego, na realizację zadań wynikających z ustawy – Prawo o aktach stanu cywilnego, ustawy o ewidencji ludności i ustawy o dowodach osobistych, w tym związanych z odmiejscowieniem niektórych czynności. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Tomasz Ławniczak (PiS):

Dziękuję uprzejmie. Proszę o przedstawienie następnej rezerwy 42.

Zastępca dyrektora w MF Elżbieta Milewska:

Już przedstawiłam. Chodziło o samorządowe kolegia odwoławcze. Przedstawiłam wszystkie trzy pozycje.

Przewodniczący poseł Tomasz Ławniczak (PiS):

W takim razie, dziękuję bardzo. Czy przedstawiciel Najwyższej Izby Kontroli chciałby zabrać głos?

P.o. wicedyrektora w NIK Dariusz Zielecki:

Dziękuję, panie przewodniczący. Przedstawię ogólną informację, że w ramach kontroli wykonania budżetu państwa zbadaliśmy wykorzystanie wybranych pozycji rezerw celowych. Te, które teraz zostały wyszczególnione i są rozpatrywane przez Wysoką Komisję, nie były wybrane do szczegółowego, kompleksowego badania. Oczywiście niektóre kwoty z tych wymienionych pozycji były badane w ramach poszczególnych części budżetowych. Niemniej jednak chciałbym dodać, że rezerwom została poświęcona odrębna kontrola,

realizowana przez Departament Budżetu i Finansów: „Planowanie i wykorzystanie rezerw budżetu państwa i budżetu środków europejskich”, która była przeprowadzana w drugiej połowie 2020 r. w Ministerstwie Finansów, Ministerstwie Funduszy i Polityki Regionalnej, Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji, Kancelarii Premiera i wybranych ośmiu urzędach wojewódzkich. Kontrola obejmowała okres od 1 stycznia 2019 r. do 31 sierpnia 2020 r. Jej wyniki zostaną przedstawione w najbliższym czasie, do końca bieżącego miesiąca. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Tomasz Ławniczak (PiS):

Dziękuję. Szanowni państwo, do rezerw celowych nie mamy wyznaczonego koreferenta, zatem otwieram dyskusję. Czy ktoś z państwa chciałby zabrać głos w tym zakresie? Nie słyszę. Zamykam dyskusję. Szanowni państwo, jeśli nie usłyszę sprzeciwu, stwierdzę, że Komisja przyjęła pozytywną opinię do tej części budżetu. Nie słyszę. W związku z tym, stwierdzam, że Komisja przyjęła pozytywną opinię.

Przechodzimy do punktu piątego. To jest część 85 – Budżety wojewodów. Proszę o zabranie głosu przedstawiciela Ministerstwa Finansów i przedstawienie działów 400 oraz 900.

Zastępca dyrektora w MF Elżbieta Milewska:

Wysoka Komisjo, szanowni państwo, przedmiotem zainteresowania Komisji są dwa działy: 400 – Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę oraz 900 – Gospodarka komunalna i ochrona środowiska. W dziale 400 dochody w 2020 r. nie były planowane, natomiast wydatki też nie były planowane, a wykonanie wyniosło 1 493 tys. zł. Zostały przeznaczone na wydatki majątkowe dla gminy Przeclaw w województwie podkarpackim – kwota 999 tys. zł – na budowę kontenerowej stacji podnoszenia ciśnienia ze stalowym zbiornikiem wolnostojącym oraz dla gminy Gąsawa w wysokości 494 tys. zł na rozbudowę stacji uzdatniania wody wraz z wyposażeniem.

Jeżeli chodzi o dział 900 – Gospodarka komunalna i ochrona środowiska, dochody w tym dziale były zaplanowane w wysokości 3 860 tys. zł, natomiast wykonane w wysokości 5 331 tys. zł. Wyższe wykonanie dochodów od zaplanowanych spowodowane było przede wszystkim wyższym od zaplanowanych wpływów z tytułu kar i grzywien za nieprzestrzeganie przepisów ochrony środowiska. Wydatki w tym dziale zaplanowano w wysokości 177 816 tys. zł, natomiast zostały wykonane w wysokości 183 959 tys. zł. Wydatki zostały przeznaczone w głównej mierze na działalność Inspekcji Ochrony Środowiska – kwota 167 893 tys. zł. W tym dziale zaplanowano wydatki na dotacje w wysokości 4 396 tys. zł. Środki zostały wykonane w wysokości 3 711 tys. zł i przeznaczone głównie na realizację zadań wynikających z ustawy – Prawo ochrony środowiska, ustawy o odpadach wydobywczych i ustawy o systemie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych. Wydano kwotę 2 961 tys. zł, natomiast 679 tys. zł na opracowanie programów ochrony powietrza, a kwotę 21 tys. zł na ekspertyzy w obszarze gospodarki odpadami. W tym dziale są planowane środki na wynagrodzenia dla Inspekcji Ochrony Środowiska. Zostały zaplanowane w wysokości 129 674 tys. zł, natomiast wykonane w kwocie 121 977 tys. zł dla członków korpusu służby cywilnej. Dla 1420 zatrudnionych osób przeznaczono kwotę 111 635 tys. zł, natomiast dla osób nieobjętych mnożnikowymi systemami wynagrodzeń przy przeciętnym zatrudnieniu 123 osób na realizację wynagrodzeń przekazano kwotę 10 342 tys. zł. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Tomasz Ławniczak (PiS):

Dziękuję uprzejmie. Proszę o zabranie głosu przedstawiciela Najwyższej Izby Kontroli.

P.o. wicedyrektora w NIK Dariusz Zielecki:

Dziękuję, panie przewodniczący. Jeżeli chodzi o dział 400 – Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę, powiem o zbiorczym podsumowaniu wszystkich 16 kontroli wykonania budżetu państwa w poszczególnych województwach. Jeżeli chodzi o dział 400, z uwagi na niewielką kwotę, wydatki w omawianym dziale nie były przedmiotem szczegółowego badania przez NIK. Podobnie dotyczy to działu 900, gdzie również znikomy udział dochodów i wydatków był powodem braku badania szczegółowego w tym dziale, ale zwróciliśmy uwagę na dość spore zaległości, prawie 36 tys. zł. Zbadano,

skąd wzięły się te zaległości i jak przebiegają działania windykacyjne wojewodów. Głównym winowajcą jest zaległość w paragrafie – Wpływy z handlu uprawnieniami do emisji w województwie lubelskim. To jest kwota ponad 26 000 tys. zł. Ona powstała z tytułu kar administracyjnych nałożonych w 2019 r. za nieprzestrzeganie wymogów ochrony środowiska. Przyczyną nieskutecznych egzekucji należności było ogłoszenie upadłości podmiotu zobowiązanego do uiszczania kar. To wszystko, dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Tomasz Ławniczak (PiS):

Dziękuję. Proszę o zabranie głosu koreferenta w tej części, panią poseł Małgorzatę Pępek. Oddaję głos.

Poseł Małgorzata Pępek (PiS):

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, jak zostało szczegółowo powiedziane, jeśli chodzi o dział 400, dochody w tym dziale nie były planowane ani realizowane. Niewielka kwota 1 493 tys. zł została wydatkowana w 99%. Podstawą wydatkowania był art. 20 ustawy z 6 grudnia 2006 r. Jeśli chodzi o dział 900, to jest budżet wojewodów w kwocie 3 860 tys. zł i dochody w tym dziale zostały wykonane w wysokości 5 331 tys. zł i opiewają na kwotę 138,11%. Zatem budżet z całą pewnością był dobrze realizowany. Zaniepokoił mnie fakt zaległości 36 000 tys. zł, ale mam nadzieję, że w przyszłości będzie to egzekwowane i wpłyną kary administracyjne. Niemniej jednak, zdecydowanie za mało środków przeznacza się na ochronę powietrza. Dobrze byłoby zwiększyć środki w budżecie na walkę ze smogiem oraz przeznaczyć większe środki na gospodarkę odpadami. Jeśli chodzi o Wojewódzkie Inspektoraty Ochrony Środowiska, również należałoby zwiększyć środki.

Generalnie wszystko zostało powiedziane, więc jestem za pozytywną opinią w zakresie działów 900 i 400.

Przewodniczący poseł Tomasz Ławniczak (PiS):

Bardzo dziękuję, pani poseł. Szanowni państwo, otwieram dyskusję w tym zakresie. Czy ktoś chciałby zabrać głos? Nie słyszę. Zamykam dyskusję. Jeżeli nie usłyszę sprzeciwu, stwierdzę, że Komisja przyjęła pozytywną opinię. Nie słyszę sprzeciwu. Stwierdzam, że Komisja przyjęła pozytywną opinię.

Przechodzimy do ostatniego punktu – Samorządowe Kolegia Odwoławcze, część 86. Proszę o zabranie głosu przedstawiciela Ministerstwa Finansów.

Naczelnik w Departamencie Finansowania Sfery Budżetowej Ministerstwa Finansów Lidia Rabiej:

Dzień dobry. Lidia Rabiej, Ministerstwo Finansów. Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, w roku 2020 dochody samorządowych kolegiów odwoławczych nie były planowane. W trakcie roku budżetowego jednostki te uzyskały dochody w kwocie 598 tys. zł, które pochodziły głównie z nadpłaconych wpisów od skarg kasacyjnych oraz kosztów postępowania sądowego.

Wydatki na funkcjonowanie 49 samorządowych kolegiów odwoławczych w znowelizowanej ustawie budżetowej na rok 2020 zostały zaplanowane w wysokości 138 153 tys. zł, w tym wydatki bieżące w kwocie 136 457 tys. zł oraz wydatki majątkowe w kwocie 1 696 tys. zł. W trakcie wykonywania budżetu wydatki zostały zwiększone *per saldo* do kwoty 142 623 tys. zł. Zwiększenie było wynikiem przeniesienia środków z rezerw celowych na sfinansowanie kosztów postępowania oraz spisów od sporządzonych skarg kasacyjnych – kwota zwiększenia wynosiła 876 tys. zł. Ponadto zostały zwiększone wydatki bieżące w kwocie 2 000 tys. zł z przeznaczeniem na wynagrodzenie bezosobowe pracowników kolegium, w tym głównie pozaetatowych członków kolegium, uzupełnienie wydatków na wynagrodzenia osobowe z uwagi na wzrost minimalnego wynagrodzenia, jak również na dofinansowanie kosztów utrzymania, zakup usług pocztowych, zakup sprzętu komputerowego czy akcesoriów komputerowych. Ponadto zostały zwiększone środki na wypłaty odpraw emerytalnych i rentowych, nagród jubileuszowych oraz ekwiwalentów za niewykorzystany urlop wypoczynkowy w łącznej kwocie 1 896 tys. zł. Łącznie wydatki zostały zrealizowane w wysokości 141 718 tys. zł. Wydatki bieżące w kwocie 140 657 tys. zł zostały przeznaczone głównie na wynagrodzenia wraz z pochodnymi

dla etatowych członków kolegiów i pracowników biur oraz wynagrodzenia bezosobowe, w ramach których finansowane są przede wszystkim wynagrodzenia dla pozaetatowych członków kolegiów, jak również na finansowanie pozostałych kosztów działalności tych jednostek. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie według sprawozdania o zatrudnieniu i wynagrodzeniach, przypadające na jednego pełnozatrudnionego, wynosiło 7 878 zł i w porównaniu do roku 2019 było wyższe o około 9%. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie etatowych członków kolegiów wyniosło 9 943 zł, tj. o około 7% wyższe w porównaniu do roku ubiegłego, natomiast średnie wynagrodzenie pracowników biur wyniosło 4 952 zł i było o około 12% wyższe w porównaniu do ubiegłego roku.

Wykonanie wydatków majątkowych wyniosło łącznie 1 061 tys. zł, w tym głównie zostały przeznaczone środki na zakup samochodów osobowych, sprzętu komputerowego, informatycznego, w tym między innymi zestawów komputerowych, oprogramowania, serwerów, a także sprzętu biurowego. Szczegółowe informacje zostały zaprezentowane w przedłożonym Wysokiej Komisji materiale opisowym. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Tomasz Ławniczak (PiS):

Dziękuję. Proszę o zabranie głosu przedstawiciela NIK.

P.o. wicedyrektora w NIK Dariusz Zielecki:

Dziękuję, panie przewodniczący. Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie oceniła wykonanie budżetu państwa w pięciu spośród siedmiu objętych kontrolą częściach budżetowych, których dysponentami są prezesi SKO – Bydgoszcz, Opole, Ostrołęka, Płock i Suwałki. W tych SKO wydatki zostały poniesione z zachowaniem zasad gospodarowania środkami publicznymi. Nie stwierdzono niecelowego i niegospodarnego wydatkowania środków publicznych. W SKO w Opolu stwierdzono nieprawidłowość niewpływającą na ocenę ogólną. W przypadku pozostałych dwóch SKO, w Gdańsku i Poznaniu, ocenę obniżono do opisowej. W Gdańsku powodem była obniżona ocena sprawozdawczości, błędy w dowodach księgowych, głównie brak podpisu osoby odpowiedzialnej za dekretację oraz niewprowadzenie do ksiąg rachunkowych zdarzeń dotyczących powstania i spłaty zobowiązań wynikających z wyroków sądowych. W Poznaniu wydatkowano środki z przekroczeniem wcześniej zaciągniętego zobowiązania oraz zaciągnięto zobowiązania z przekroczeniem planu finansowego. To są naruszenia ustawy o finansach publicznych.

Jeżeli chodzi o opinię dotyczącą sprawozdań, uwagi były jedynie do SKO w Gdańsku, gdzie stwierdzono, że sprawozdania sporządzono między innymi na podstawie niezatwierdzonych zapisów księgowych za grudzień 2020 r. Co prawda nie doprowadziło to do zmiany obrazu wykazanych danych, dlatego NIK zaopiniowała pozytywnie część sprawozdań, ale negatywnie sprawozdanie o dochodach Rb-27 z powodu zaniżenia kwoty należności pozostałej do zapłaty i zaległości.

Na tym mogę poprzestać. Dane dotyczące kwot były już przedstawione przez panią dyrektor. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Tomasz Ławniczak (PiS):

Dziękuję uprzejmie. Szanowni państwo, krótki koreferat z mojej strony. Jak zostało już przedstawione w sprawozdaniu Ministerstwa Finansów, dochody zostały zrealizowane na poziomie 598 tys. zł, co stanowi wzrost aż o 141%. To jest związane z rozliczeniami jeszcze z lat ubiegłych. Wydatki SKO to poziom 141 718 tys. zł. Chcę jeszcze zwrócić uwagę na zatrudnienie – 957 etatów, w tym etatowi członkowie kolegiów to 561, a pracownicy biurowi to 396 osób. Średnio spadła liczba o 17 etatów w porównaniu z 2019 r.

W związku z tym, że budżet SKO został wykonany zgodnie z planem, wnoszę o pozytywne zaopiniowanie dla Komisji Finansów Publicznych sprawozdania z wykonania budżetu za rok 2020 w zakresie części 86 – Samorządowe Kolegia Odwoławcze.

Jednocześnie otwieram dyskusję. Czy ktoś z państwa chce zabrać głos? Nie słyszę. W związku z tym, zamykam dyskusję. Jeśli nie usłyszę sprzeciwu stwierdzę, że Komisja przyjęła pozytywną opinię w tej części. Nie słyszę sprzeciwu, zatem stwierdzam, że Komisja przyjęła pozytywną opinię.

Pozostaje nam przyjęcie opinii dla Komisji Finansów Publicznych o rozpatrzonej częściach budżetowych. Szanowni państwo, jeżeli nie usłyszę sprzeciwu, stwierdzę, że Komisja przyjęła pozytywną opinię. Czy jest jakiś sprzeciw? Nikt nie zgłasza,

w związku z tym, Komisja przyjęła pozytywną opinię przeanalizowanych części budżetu za rok 2020.

W związku z tym, że do części budżetowych sprawozdawcą jest poseł Andrzej Gawron, proponuję, aby on przedstawił Komisji Finansów Publicznych omawiane dzisiaj części. Pan poseł wyraża zgodę. Nie słyszę sprzeciwu, żeby ta kandydatura reprezentowała nas na posiedzeniu Komisji Finansów Publicznych.

Szanowni państwo, na tym porządek dzienny został wyczerpany. Zamykam posiedzenie. Informuję, że protokół z posiedzenia Komisji z załączonym pełnym zapisem jego przebiegu będzie do wglądu w sekretariacie Komisji w Kancelarii Sejmu.